

HOLY CROSS UNIVERSITY,
FACULTY OF LIBERAL ARTS AND EDUCATION

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**ACTUAL QUESTIONS AND PROBLEMS
OF DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES**

June 28-30//2016

Proceedings of the Conference

Kielce
2016

Organising Committee:

Adamczyk M.	Ph.D. of History, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Zdebski J.	Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Palka K.	Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Winiarz A.	Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Giza T.	Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Actual questions of actual problems of development of social sciences: Conference Proceedings, June X-JO, 2016. Kielce: Holy Cross University. 188 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

ACTUAL PROBLEMS OF PSYCHOLOGY

Становлення самооцінки в молодшому шкільному віці Кухаренко А. О.....	7
Креативний профіль фахівця з маркетингу: експертна оцінка Кучинова Н. М.....	10
"The role of subculture in adolescent's value-meaning sphere constructing Lavrinenko Vitaliy.....	14
Досвід формування емоційної компетентності майбутнього лікаря и процесі фахової підготовки Лазуренко О. О.....	17
Інтерпретативні стратегії особистісного самопроекування Лебединська І. В.....	20
Колопінна самоєвідомість як предмет наукового дослідження Литвинчук А. І.....	24
Специфіка самоактуалізації особистості, що переживає рольову кризу Пішнна Н. В.....	26
Динаміка етносоціальної дистанції популяції південно-східного регіону України як проблема соціальної та порубіжної психології Луньов В. С.....	31
Ресоціалізація підлітків із девіантною поведінкою Максим О. В., Рябовол Т. А.....	34
Family-owned business as a risk factor of progression of mental health disorders in the family members Markova Anna.....	37
Задоволення, печаль, страх: ознаки здоров'я в смисловій інтерпретації мислителів східної патристики Марчук О. Т.....	39
Педагогічно-антропологічний вимір психологічного фізичного виховання К. Д. Ушинського Марчук С. С.....	42
Діагностичні критерії розвитку і блокади особистісної самодетермінації учнів старшого шкільного віку Мар'яненко Л. В.....	46
Передові психологічні ідеї в українській психології на початку XIX століття Мельник О. А.....	49

Особливості використання казки в процесі розвитку мовленнєвої компетентності дітей раннього віку Івчук І. М.	53
Психологічна характеристика дистанційної спілкування Мішайло С. Р.	57
Структурно-динамічна модель розвитку екологічної свідомості Можаровська Т. В.	60
Психологічна компетентність у соціономічних професіях Овчинникова А. С.	64
Неформальна освіта в контексті додаткової професійної підготовки фахівців програм зменшення шкоди Огданський І.-Г. В.	67
Досягнення чинників професійної успішності Одещова В. М.	69
Особливості впливу художньо-аналітичного мислення учителів музичного мистецтва на їхню професійну діяльність Олексюк М. В.	72
The research of the dynamics of student self-esteem during study Pavliuk Olesia.	75
Особистісні особливості та особливості соціально-психологічної адаптації осіб із різним рівнем емоційної зрілості Півець, М. А.	78
Копінг-стратегії та емоційне вигорання у вчителів спеціальних ЗОШ-Інтернатів для дітей із вадами інтелекту Погрібна А. О.	81
Ціннісно-смісловий компонент психологічної культури особистості підлітка Разводова Т. О.	85
Сучасний погляд на стан здоров'я та психологічне благополуччя особистості Ревенко С. П.	88
Професійна ідентичність як результат поєднання образу «я» та образу професії Самкова О. М.	92
Дитяче телебачення як засіб психологічного впливу на дітей дошкільного віку Семеняко Ю. Б.	94
Використання тренінгів у процесі формування конкурентоздатності майбутніх психологів Сердюк Н. М.	98
Соціально-психологічна адаптація молодших школярів у сучасному освітньому середовищі Сердюкова І. ІМ.	101

Специфіка соціально-психологічних проблем сімей, що виховують дитину з обмеженими можливостями Синякова В. Б.	104
Інстремальні чинники у професійній діяльності моряків Сорока О. М.	107
Семейные ценности современных студентов в условиях социокультурных трансформаций Соснихина С. Е.	110
Психологічний аспект особистісного становлення різних категорій фізично-напружених осіб Степаненко А. О.	113
Психологічні механізми формування психологічної готовності до науково-педагогічної діяльності аспірантів медичного профілю як вимога сучасності Степаненко А. О.	116
Пилів домашнього насильства на психіку дитини Сирельдова Ю. В.	118
Психологічні механізми формування ціннісно-сміслової сфери студентської молоді з використанням медіаосвітніх технологій Субашкевич І. Р.	121
Перспективи раннього втручання для дітей із розладами аутичного спектра в Україні Сухаша І. В.	125
Методи діагностики смисложиттєвих орієнтацій Гайхриб К. А.	127
Теоретичний огляд поняття особистісного конструкту як компонента структури свідомості Таточенко С. А.	129
Особливості використання засобів арт-терапії в процесі корекції емоційних порушень підлітків Тверда Г. О.	133
Характеристика підгруп старших дошкільників за рівнями прояву пізнавальної активності та взаємозв'язку між структурними компонентами в мовленнєвій діяльності Товкач І. С.	136
Дискурсивні практики конструювання толерантності в комунікативному просторі Товстокопая Ю. В.	140
Аналіз методів психодіагностики тривожності у дітей молодшого шкільного віку Халько М. С.	142

Резидентність: психотехнічні аспекти Хамінін О. М.	145
Структурна модель конструкту православної ідентичності особистості Цукур О. Г.	148
Традиции музыкальной терапии в духовной культуре Китая Чжоу Цянь	150
Психологічні аспекти допущення проблеми особистісної ідентичності Чин Р. С.	152
Консультативно-методичний центр вищого навчального закладу як інструмент забезпечення психолого-педагогічної допомоги дітям з особливостями інтелектуального розвитку та їх ам'ям Чобанян А. В.	156
Особливості прийняття українцями представників віддалених етнічних груп Чорней М. П.	159
Особливості формування професійної ідентичності студентів політехнічних коледжів Шапорда Г. С.	163
Символдрама в роботі з внутрішніми конфліктами юнаків Шапран Г. М.	167
Діагностика наявності почуття провини та психосоматичних захворювань у підлітків засобами текстилетерапії в умовах первинного психотерапевтичного сеансу Швець В. В.	170
Феномен іншополовчанської у підлітковому віці Шилова Н. І.	173
Психосемантичне дослідження уявлень військовослужбовців про сучасного українця Шмиглюк О. Г.	177
Socio-psychological characteristics of personality socialization in a culturally versatile society Shcherbina Viktoriia	180
Особливості та показники успішності навчальної діяльності першокласників Ярошук Н. П.	183

багатом вшовим особливостям пщдлткового перюду: пошук себе, самодослджження, самоосмислення, творче самовираження, змша образу « Я », наслшування, демонстраця себе, сплкування, групування з однолтками i вщщення вш них , утвердження своеТ пщдивцальност

Відомо, що якщо формально-логічне мислення дітей випереджає інтуїтивно-образне сприйняття навколишнього світу, то зникає Тх здатність до творчості. Саме тому арт-терапевтичні методи в роботі з учнями можуть принести креативний елемент, задати творчий імпульс в процесі корекції емоційних порушень підлітків.

Література:

1. Закаблук А. Г. Особенности понимания эмоциональных состояний детьми в норме и патологии как основания их социальной адаптации// Коррекционная работа в специальных школах и дошкольных учреждениях. — Л.
2. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Практикум по креативной терапии / Т.Д.Зинкевич-Евстигнеева, Т.М. Грабенко. - СПб.: Издательство «Речь», 2001. - 400 с.
3. Копытин А.И. Основы арт-терапии / Александр Иванович Копытин. - СПб.: Лань, 1999. - 252 с. 985. - С. 30-39.
4. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика, система занятий / Людмила Дмитриевна Лебедева. - СПб.: Речь, 2003. - 256 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДГРУП СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА РІВНЯМИ ПРОЯВУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЇЇ СТРУКТУРНИМИ КОМПОНЕНТАМИ В МОВЛЕННЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Товкач Л. С.

старший викладач кафедри дошкільної освіти
Київського університету **івет** Бориса Грітенка
м. Київ, Україна

Представимо типологію підгруп пізнавальної активності (у подальшому ПА) та їх психолого-педагогічну характеристику виходячи з індивідуальних особливостей пізнавальної активності старших дошкільників в процесі мовленнєвої діяльності [1, 2, 3]. Полюя завершення юльйюсного аналізу отриманих даних за рівнями розвитку пізнавальної активності та рівнем прояву особливостей взаємозв'язку між структурними компонентами у диференції емоційно-мотиваційних, процесуально-операційних, контрольних оцінних ознак визначились шість підгруп дітей зазначеного віку. Вираження гармонійних ознак усіх компонентів трактується як інтеграційна гармонізація пізнавальної активності, що веде до творчості; а представлений дисгармонійних ознак розглядається як агармонізація пізнавальної активності дитини зазначеного віку.

До першоУ підгрупи увійшли діти - з високим рівнем ПА; з гармонійним поєднанням структурних компонентів полягає в тому, що вагомими є, в основному, гармонійні ознаки ТТ структурних компонентів (емоційно-мотиваційного, процесуально-операційного, контрольно-оцінного); діти - активні, які проявляють ініціативу під час відповідей; що слухають завжди уважно, дотримуються вказівок, виконують завдання правильно, схильні до активного навчання; організатори та партнери дидактичних та творчих ігор за змістом пізнавальних казок, проявляють готовність долати труднощі, ведуть активний пошук рішення; легко контактують з дорослими та однолітками в іграх, проявляють ініціативу у спілкуванні; уміють вирішувати конфлікти. Вони завжди зосереджені у будь-якій справі, грі тощо. Вони прагнуть бути активними в мовленні. Їх діяльність: вони допитливі, радісно і захоплено проявляють ініціативу, а їх допитливо-ініціативні прояви регулюються наполегливо-вольовою поведінкою і підкріплюються відповідальними рішеннями. Таке поєднання гармонійних змінних здатне забезпечити велику успішність тих, що навчаються в навчально-пізнавальній діяльності. Це найефективіша підгрупа ПА, що розгортається від емоційного й мотиваційного потенціалу до оцінки рефлексії та має високу адаптивну суть. Це активно-творчі діти з творчим рівнем мовлення, які починають застосовувати свої знання і вміння у нестандартних ситуаціях [4]. До другої підгрупи увійшли діти - з високим рівнем ПА із домінуванням процесуально-операційного та контрольно-оцінного компонента. Вони активні, таку що виявляють небадіжж, починають діяти без спеціальних мотивів, при відсутності зразка роботи виконують; включаються в спільну діяльність, уміють підтримувати стосунки з однолітками в дидактичних та творчих іграх, їх дуже цікавить позитивний результат. Вони забезпечуються *домінуючим результатомних ознак* ПА, якими виступає інтелектуальна продуктивність, що виражається як у успішності освоєння діяльності, так і в досягненні особово значимих результатів, пов'язаних з самореалізацією. Визначальною в цій підгрупі є орієнтація дитини на мету, результат, якими можуть бути як зовнішні показники. Це *які*, які активно-динамічно виконують завдання, проявляють ініціативу під час відповідей; допитливі, слухають завжди уважно, дотримуються вказівок дорослого, виконують завдання правильно; зосереджені у грі та інших видах діяльності; проявляють готовність долати труднощі, ведуть активний пошук рішення, ініціативні у спілкуванні, уміють вирішувати конфлікти тощо. Діти цієї підгрупи являються, як правило, іспроямованими, виконуючі дії усвідомлено, що завжди знають, заради чого виконується завдання або іша річ — своєрідний тип «іншювіка». До цієї підгрупи відносяться діти з *творчим рівнем мовлення*, коли вміння набувають узагальненого характеру і стають вихідною позицією творчості: у загадках, оповідках, казках тощо. До третьої підгрупи увійшли діти - з середнім рівнем ПА із домінуванням емоційно-мотиваційного компонента. Вони активні, але таку, що відпові-самі діють тільки за викликом вихователя; слухають пояснення дорослого, але не звертаються із запитаннями; потребують повторних вказівок, контролю по ходу діяльності; виконавці та партнери творчих ігор за змістом пізнавальних

казок; долають труднощі, а у випадку неуспіху не відступають; відчуваються комфортно лише у знайомому оточенні. де переважають характеристики мотиваційно-вольової, наполегливої поведінки, домішує прагнення довести справу до кінця, незважаючи на наявність різного роду перешкод і утруднень. Такі діти не просто долають труднощі, вони виявляються емоційно «зав'язаними» на очікуваному результаті і прагнуть до досягнення мети, переживаючи різні емоційні стани, роблять спробу долати труднощі, що виникають. Таке поєднання структурних компонентів ПА забезпечує досягнення результату, що репрезентує своєрідний тип «Діяча-переможця». Це активні діти з зацікавленням відношення до виконання завдання, але не саме його виконання; у яких школи спостерігаються прояви словесно-творчої з незначною допомогою дорослого, але переважає мовлення на репродуктивному рівні, на якому відбувається узагальнене наслідування, що виявляється у вільному ставленні дитини до зразка, в самостійному застосуванні вмістих знань, Засобом мовленнєвих дій у різних ситуаціях. До долати можна віднести слабку когнітивну компетентність, яка компенсується самовпевненістю дитини. До четвертої підгрупи увійшли діти - з середнім рівнем ПА із домінуванням процесуально-операційного (змістово-операційного чи динамічного) структурного компонента, що містить виражені психодинамічні ознаки, що проявляються в зовнішній поведінковій формі діти - активні, ініціативні, не схильні до навчання за запропонованими зразками, штуркує дорослого; учасники дидактичних та творчих ігор за змком пізнавальних казок; починають діяти без спеціальних побуджень, але часто не доводять справу до кінця; з власної ініціативи включаються в спільну діяльність; у грі їх не дуже цікавить результат. Ці діти сміливі і рішучі у виборі об'єктів пізнання; мають здібності до різноманітної інтелектуальної діяльності, а також до діяльності у сфері пізнавального епікування, що ґрунтуються на благодатному психофізіологічному ґрунті. Проте на відміну від гармонійної пізнавальної активності дитини з цим домінуванням структурного компонента може бракувати вишовшальності і вольових зусиль під час вирішення завдань, тому далі за швидкість в діяльності справа не йде. Їх можна порівняти з типом «генератор щей». У зв'язку з чим ш досить компетентні і здатні на вигадку діти, презентують себе за рахунок генерації щей. Ці активні діти з нейтральним відношенням до виконання завдання, які іноді відволікаються; динамічно включаються в завдання, але шоді звертаються за допомогою. Хоча у них є прояви словесно-творчої, однак на реалізацію яких у них часто бракує сил і можливостей. хоча є прояви словесно-творчої, однак на реалізацію яких у них часто бракує сил і можливостей, тому переважає мовлення на репродуктивному рівні. До п'ятої підгрупи увійшли діти - з низьким рівнем ПА з дисгармонічними ознаками її структурних компонентів, які можуть працювати лише під час персонального звертання до них дорослого, працюють під час постійної допомоги дорослого; учасники дидактичних та творчих ігор за змком пізнавальних казок; при першому ж утрудненні звертаються за допомогою чи відволікаються від діяльності; включаються в спільну діяльність по запрошенню, але пасивно підтримують стосунки з

однолітками. Це поєднання структурних компонентів припускає наявність прихованих потенційних пізнавальних можливостей та пізнавальну потребу дитини, її готовність до здійснення діяльності (мовленнєвої, ігрової та ін.). Це своєрідна активність, що «дрімає». При вираженій мотивації уникнення невдач діти можуть відволікатися від реалізації пізнавальних намірів, демонструючи неадаптивні характеристики пізнавальної діяльності, а при домінуванні позитивних емоцій та мотивації досягнення успіху вони здатні до активних дій. Таких дітей можна порівняти з типом «сплячою красунею». Це пасивні діти з нейтральним відношенням до виконання завдання та станом прояву емоцій, які можуть працювати лише під час персонального звертання до них дорослого, під час постійної його допомоги; часто відволікаються, не збирає; здатні наслідувати інших чи можуть залишити завдання не виконаним; з репродуктивним рівнем мовлення, що характеризується використанням репродуктивних засобів відтворення мовленнєвих дій. До шостої підгрупи увійшли діти - з низьким рівнем ПА з дисгармонічними ознаками її структурних компонентів. Вони пасивні, таю що виявляють байдужість, не схильні навіть до пасивного навчання за запропонованими зразками, штуркує дорослого; без спеціальних побуджень не починають діяти, при відсутності зразка роботи не виконують, потребують допомоги; включаються в спільну діяльність по запрошенню, не умотів підтримувати стосунки з однолітками, у них переважають ігри на самоті. Ця підгрупа характеризується вираженими оцінними для рефлексії показниками дитини з негативним емоційним забарвленням, яка зазнає серйозні утруднення при прояві і реалізації пізнавальних намірів внаслідок слабо сформованого вміння аналізувати ситуацію і часто переважаючою низькою самооцінкою. У зв'язку з цим визначається низька потреба в ініціативній поведінці, домінування зовнішнього локуса контролю, у неї переважають негативні емоції при необхідності прояву вишовшальності. Це обережні, рефлексуючі діти, схильні до самоаналізу, що переходить в «самокопання». Їх можна порівняти з типом «буркотуна» з пасивно-негативним відношенням до виконання завдань. При підтримці дорослого у таких дітей спостерігається мовлення на репродуктивному рівні.

Важливо вказати, що слід урахувати важливу обставину: кожна дитина у своїй реальній діяльності демонструє не окремі (пізнавальні та навчальні) ознаки, а персональну індивідуальну особливість на окремому рівні розвитку пізнавальної активності у межах свого розвитку.

Література:

1. Товкач І. Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в ракурсі теоретичних розробок педагогів і психологів [Текст] / І. Товкач // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 2 (45). - Рівне: РДГУ, 2011. - С. 123-126.
2. Товкач І.е. Індивідуалізація формування мовленнєвої компетенції у дітей дошкільного віку в умовах дошкільного навчального закладу [Текст] /

І.е. Товкач // Науковий вкпик ГПвденноукраТнського національного педагогічного університету іМ. К. Д. Ушинського (збірник наукових праць). - Одеса, ПНПУ іМ. К.Д. Ушинського, 2014. - С. 341-349.

3. Товкач І.Г. Психологічні особливості прояву креативное^ у старшому дошкільному віпі [Текст] / І.Г. Товкач // Молодий вчений. - 2015. - № 4. - С. 106-110.

ДИСКУРСИВНЫЕ ПРАКТИКИ КОНСТРУИРОВАНИЯ ТОЛЕРАНТНОСТИ В КОММУНИКАТИВНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

Товстокоря Ю. В.

аспирант

*Института социальной и политической психологии
Национальной академии педагогических наук Украины
г. Киев, Украина*

В современных социокультурных условиях функционирования общества особое значение приобретает толерантное отношение к другому человеку как к иному. Поэтому дискурсивные практики конструирования толерантности становятся актуальным предметом исследования.

Развитие представлений о толерантности имеет довольно длительную историю, в процессе которой она рассматривалась как синоним «терпимости», «милосердия», «сочувствия», «прощения». Теоретико-методологические аспекты изучения проявления этого феномена представлены в работах М. Бенза, А. Дрюзе, С. Жижека, С. Ильинской, Дж. Локка, В. Николенка, М. Уолпера и других.

На основе запросов к функционированию толерантной личности нами выделено практики конструирования толерантности в коммуникативном пространстве, а именно: а) толерантность как нормативная практика сглаживания противоречий (декларативная практика); б) толерантность как практика регулирования отношений к «другому как чужому» (репрессивная практика); в) толерантность как практика отношения к «другому как иному» (протекционная практика).

В основе социального порядка общества лежит система иерархически закреплённых отношений неравенства (классы, касты, слои общества и т.д.). В современном обществе стратификационная система приобретает расширение, приводя к появлению новых форм контроля и дискриминации меньшинств. Толерантность как одна из форм социального контроля, отличается от деструктивных явлений в первую очередь тем, что не приводит к дискриминации, но позволяет регулировать процессы взаимодействия социальных групп. Через апелляцию к нормативным принципам, таким как свобода, справедливость, ненасилия и тому подобное.

HOLY CROSS UNIVERSITY,
FACULTY OF LIBERAL ARTS AND EDUCATION

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**ACTUAL QUESTIONS AND PROBLEMS
OF DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES**

June 28-30//2016

Proceedings of the Conference

Published by Holy Cross University

Passed for printing 04.07.2016. Format 60x84/16.
Offset paper. Times New Roman Font. Digital printing.
Conventional printed sheets 10,93. Print run 100 copies.